

Sygn. akt II Ca 896 /13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2014r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Kobus

Sędziowie: SO Małgorzata Mróz

SO Longina Góra

Protokolant: Alicja Marciniak

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2014r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa K. R.

przeciwko Zakładowi Usług (...) Spółce z o.o. w S.

o zapłatę 25.000zł i ustalenie

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 22 lipca 2013r., sygn. akt I C 601/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Świdnicy do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Ca 896/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 22 lipca 2013 roku oddalił powództwo K. R. przeciwko Zakładowi Usług (...) Spółka z o.o w S. oraz zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej koszty procesu w wysokości 2.417 zł. Sąd Ten ustalił, że powódka dnia 7 stycznia 2008 r., idąc po zakupy do (...) w S., w drodze powrotnej, wracając z zakupami przejściem przez podwórkę, które mieszkańcy wykorzystują jako skrót, upadła w okolicach wjazdu na podwórkę z ulicy (...). W miejscu upadku znajdowały się wystające kostki. Powódka upadła na przejściu, łączącym okolice budynku, położonego w S. przy ulicy (...) i (...). Działka nr (...), na której doszło do upadku stanowi własność Gminy S.. Działka ta zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przeznaczona jest pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. W dniu 8 stycznia 2008 r. ulica (...) była kontrolowana przez pracowników Zakładu Usług (...) w S. pod względem stanu nawierzchni i nawierzchnia została posypana. W dniu zdarzenia nie było świeżych opadów śniegu, ale nawierzchnie były oblodzone. Sąd Rejonowy ustalił nadto, że do (...) można też dojść wzdłuż ulicy (...), idąc w górę lub w dół, jest to jednak dojście dalsze niż przez podwórkę, a w dniu 7 stycznia 2008 r. ulica (...) też była oblodzona. Na skutek tego zdarzenia powódka od 7 stycznia 2008 r. do 10 stycznia 2008 r. przebywała w (...) Publicznym Zespole (...) w Ś. na Oddziale(...) z rozpoznaniem trójkostkowego złamania podudzia prawego

z przemieszczeniem odłamów, odbyła tam leczenie operacyjne w postaci repozycji otwartej i stabilizacji złamania. Dnia 19 lutego 2008 r. powódce zdjęto gips, okolice stawu skokowego miały niewielki obrzęk. W dniach od 19 maja 2009 r. do 21 maja 2009 r. powódka była hospitalizowana ponownie z rozpoznaniem stanu po złamaniu kostek podudzia prawego i leczeniu operacyjnym, gdzie usunięto jej 3 śruby kostkowe. Od dnia tego zdarzenia powódka jest częściowo niezdolna do pracy. W dniach od 19 lutego 2010 r. do 14 marca 2010 r. powódka przebywała na turnusie rehabilitacyjnym z uwagi na złamanie podudzia łącznie ze stawem skokowym. Aktualnie u powódki istnieje stan po złamaniu trójkostkowym z przemieszczeniem podudzia prawego i po operacyjnym zespoleniu. Procentowy uszczerbek na zdrowiu powódki wynosi 18%. Powódka do chwili obecnej odczuwa bóle, ma ograniczenie ruchomości biernej i czynnej stawu skokowego prawego i obrzęk tego stawu. W stawie skokowym wykazano pourazowe zaawansowane zmiany zwyrodnieniowe. Zmiany mają charakter trwałe i będą wymagały w przyszłości leczenia operacyjnego – usztywnienia stawu skokowego. Sąd Rejonowy ustalił też, że do zadań Zakładu Usług (...) w S. należy między innymi utrzymanie czystości i porządku na terenie gminy S., utrzymanie letnie i zimowe dróg gminnych, przy czym strona pozwana w piśmie z dnia 8 września 2010 r. wskazała, że nie ponosi odpowiedzialności za zdarzenie, ponieważ miejsce wypadku nie jest ani jezdnią, ani chodnikiem w rozumieniu przepisów ustawy o drogach publicznych oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i podobne stanowisko zajął ubezpieczyciel strony pozwanej w piśmie z dnia 6 października 2010 r. Z dniem 31 grudnia 2012 r. zlikwidowano samorządowy zakład budżetowy pod nazwą Zakład Usług (...) w S. i w jego miejsce powołano Zakład Usług (...) Sp. z oo, która wstąpiła we wszelkie prawa i obowiązki zakładu budżetowego. Przy poczynionych wyżej ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy uznał powództwo za nieuzasadnione przyjmując, że powódka oparła swoje żądanie o przepisy art. 445 § 1 kc i art. 444§1 kc, stanowiące, że w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia poszkodowany może żądać zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, które to przepisy znajdują zastosowanie wtedy, gdy zostanie wykazane, że strona pozwana odpowiada za doznaną przez powódkę szkodę, natomiast w rozpoznawanej sprawie nie można było, w ocenie Sądu orzekającego, przypisać stronie pozwanej odpowiedzialności za szkodę powódki, bowiem do zdarzenia doszło na terenie podwórka, który to teren stanowi wprawdzie własność gminy S. i pozostawał pod zarządem strony pozwanej, jednak nie jest ani drogą, ani chodnikiem. To wyłącznie mieszkańcy pobliskich budynków korzystają z niego, aby skrócić sobie przejście do (...), a przejście to, jak wynikało z zeznań świadków i samej powódki, nie jest przejściem wygodnym i bezpiecznym, przy czym w dniu zdarzenia było oblodzone, a mimo to powódka je wybrała w sytuacji, gdy mogła skorzystać z przejścia chodnikiem przy ulicy (...) lub samą ulicą (...), za których utrzymanie odpowiadała strona pozwana. Zdaniem Sądu Rejonowego nie można wymagać od strony pozwanej właściwego zimowego utrzymywania wszystkich działek gminy S., przez które przechodzą w sposób nieformalny mieszkańcy, gdyż jest to niewykonalne i żaden przepis ustawy takiego obowiązku na Gminę nie nakłada. Sąd I Instancji zwrócił uwagę, że ulica (...) była też w dniu zdarzenia monitowana przez pracowników strony pozwanej i została posypana. Mając powyższe na uwadze, Sąd Rejonowy uznał, że strona pozwana nie ponosi winy za upadek powódki, a w konsekwencji żądanie powódki jest bezpodstawne i powództwo oddalił. Na mocy art. 98§1 kpc Sąd zasądził od powódki, jako przegrywającej sprawę, na rzecz strony pozwanej koszty procesu, odpowiadające wynagrodzeniu adwokackiemu w stawce minimalnej i opłacie skarbowej w kwocie 17 zł.

Apelację od wyroku wywiodła powódka zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie przez Sąd granic swobodnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, polegające na dowolnym przyjęciu, że stronie pozwanej nie można przypisać było winy za zaistniałe zdarzenie w sytuacji, gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że wskutek nienależytego utrzymania przez stronę pozwaną w okresie zimowym stanu przejścia na podwórku przy ul. (...), w miejscu w którym powódka się przewróciła i doznała szkody; art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 102 kpc poprzez niewłaściwe zastosowanie pierwszego z wymienionych wyżej w sytuacji, gdy w sprawie zachodziły podstawy do odstąpienia od obciążenia powódki kosztami procesu, a nadto naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 415 kc, art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wobec przyjęcia, że strona pozwana nie ponosi winy za zdarzenie z dnia 7 stycznia 2008 roku, gdy prawidłowe zastosowanie przepisów prowadzi do wniosku, że stronie pozwanej należy przypisać winę za zdarzenie, albowiem bowiem utrzymywała w nienależyłym stanie przejście przez podwórko przy ul. (...), prowadzące do (...) w S..

Wskazując na powyższe uchybienia apelująca wniosła o zmianę wyroku i zasądzenie na jej rzecz 25.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 listopada 2009r. oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie o uchylenie tegoż wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Świdnicy. Z ostrożności apelująca podniosła, ażeby w przypadku nie uwzględnienia jej powyższych żądań zmieniony został pkt II zaskarżonego wyroku poprzez nie obciążanie powódki kosztami procesu.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja powódki zasługuje na uwzględnienie. Zgodzić należało się z apelującą, że Sąd I Instancji orzekając w niniejszej sprawie dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego, a to art. 415 kc w zw. z art. 5 ust. 5 i w zw. z art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 11, ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2013r., nr 1399). Z przepisów tych wynika bowiem, że do zadań własnych Gminy należy utrzymanie porządku i czystości na terenie Gminy oraz tworzenie warunków niezbędnych do utrzymania tej czystości. Z art. 2 ust. 2 pkt 11 wynika natomiast, że na Gminie spoczywa m.in. obowiązek zapobiegania zanieczyszczaniu ulic, placów, i terenów otwartych, a art. 4 ust. 1 pkt 1 b stanowi, że Rada Gminy uchwała regulamin w sprawie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy, który obejmuje m.in. kwestie zapewnienia czystości na nieruchomościach służących do użytku publicznego, poprzez uprzątnięcie śniegu, błota, lodu i innych zanieczyszczeń. W art. 5 ust. 1 do 4 wskazane są obowiązki spoczywające na właścicielach nieruchomości w zakresie zapewnienia porządku i czystości oraz na innych wymienionych w tych przepisach podmiotach, przy czym w ust. 5 tego artykułu ustawodawca stanowi, że obowiązki utrzymania czystości i porządku na terenach innych niż wymienione w tym artykule w ust. 1 do 4 (art. 5 ustawy), należą do Gminy. Z ustaleń faktycznych Sądu I Instancji wynika, że działka nr (...), na której doszło do upadku powódki, stanowi własność Gminy. Z racji tego Gmina, jako właściciel nieruchomości miała obowiązek zapewnienia czystości i porządku na swoim terenie odpowiednio do treści art. 5 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach cytowanej wyżej. Jeżeli nawet przyjąć, że zdarzenie nie miało miejsca na chodniku (art. 5 ust. 1 pkt 4), to nie ulega wątpliwości, że teren na którym doszło do upadku powódki był ogólnie dostępny do użytku publicznego w Gminie, nie był wyłączony z komunikacji, znajdował się w sąsiedztwie budynków wielorodzinnych, a właściwie stanowił ich podwórko, dlatego też obowiązki strony pozwanej jako Gminy w zakresie uprzątnięcia tego terenu z błotu, lodu i śniegu, upatrywać należy we wskazanych wyżej przepisach, a to art. 5 ust. 5 w zw. z art. 3 ust. 1 i w zw. z art. 4 ust. 2 pkt 1b cytowanej wyżej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska Sądu I Instancji, że strona pozwana, to jest Gmina S., nie ponosi winy za zaistniałe zdarzenie z racji tego, że nie była ona zobowiązana do zapewnienia czystości na tym terenie, na którym doszło do zdarzenia. Oddalenie powództwa z przyczyn wskazanych wyżej, przy odmiennej ocenie Sądu Okręgowego, skutkowało tym, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy, a tym samym zachodziły podstawy do uchylenia wyroku i przekazania sprawy Sądowi I Instancji celem jej ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy oceni zebrane dowody pod kątem żadanego przez powódkę świadczenia i orzeknie o zasadności jej roszczeń, ewentualnie przeprowadzi dodatkowe postępowanie dowodowe, jeżeli strony zgłoszą nowe wnioski dowodowe, mające istotne znaczenie dla sprawy, mając na uwadze, że przesądzona została zasada odpowiedzialności strony pozwanej za utrzymanie porządku i czystości na działce nr (...), na której doszło do upadku powódki.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 386 § 4 kpc, Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.